

ДИВОВИЖНИЙ СВІТ ВІТРУ

Конспект інтегрованого заняття (вступ до природознавства + розвиток мовлення) для дітей старшого дошкільного віку

Ніна Кістрінь, вихователь ЗДО № 286 «Полунична галявина», м. Запоріжжя

Мета: дати уявлення про вітер, його види, користь, руйнівні властивості. Ознайомити з назвами вітрів, формувати уявлення про стихійні явища, елементи наукового пізнання світу, сприяти розвитку спостережливості. Продовжувати формувати вміння дітей відповідати поширеними реченнями, розширювати словниковий запас, закріплювати знання назв насіння рослин. Розвивати мовлення, увагу, пам'ять, мислення, спостережливість, допитливість. Вправляти у дотриманні правил безпечної поведінки під час сильного та небезпечного вітру. Формувати вміння розрізняти за настроєм картини із зображенням доброго та злого вітрів. Закріпити навички орієнтування в просторі. Виховувати гуманне ставлення до природи, бережне ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших.

Матеріал:

Демонстраційний матеріал: портрет вітру, мультимедійна презентація «Дивовижний світ вітру», камінці, пір'я, аркуш цупкого паперу, легенькі папірці, аудіо запис зі звуками вітру, указка, коректурна таблиця.

Роздатковий матеріал: бейджики на кожную дитину, тарілочки з різним насінням (чорнобривців, клена, кульбабки) султанчики, прапорці, віяла, картки з назвами вітрів; коректурні таблиці (для кожної дитини). Набори відповідних позначок для виконання завдань на них

Побутові прилади: фен, вентилятор, пиросос, кондиціонер.

Словник: буря, ураган, торнадо, шторм, хуртовина.

Попередня робота: спостереження за вітром, читання художніх творів про вітер.

Хід заняття

Вих: - Діти, у нас сьогодні незвичайне заняття, до нас завітали гості давайте привітаємося з ними.

Діти:

*В добрий ранок, в добрий час
Завітали ви до нас,
Всіх ми вас вітаємо
І гарного настрою вам бажаємо.*

*Наберем в долоні сміху
Грозсипемо на втіху,
Ми потremo оченята.
Щоб могли спостерігати,
Нашорошив швидко вуха.
Щоб могли усе-все слухать.
Будем разом мандрувати
Щось цікаве пізнавати.*

Вих: - А мандрувати ми з вами будемо - світом неживої природи. Мова піде про одне з природних явищ . Підказкою для вас буде загадка:

*Хоч безкрилий, а літає,
Безголосий свище,
Хоч безрукий, а, буває,
Груші з дерева збиває,
Навіть часом вириває
Сосни з кореневищем,
А як втомиться впаде –
То й нема його ніде!*

Вих : - Так, це вітер! Я запрошую вас в дивовижний світ вітру, а це - цар всіх вітрів (виставляю «портрет вітру»).

- Сьогодні на занятті ми з вами будемо експериментувати , як справжні вчені знаходити відповіді на запитання, ми дізнаємось: що ж таке вітер ,які бувають вітри , яку користь та шкоду вони завдають?
- Я пропоную вам одягнути бейджики, та пройти до лабораторії , з цього часу ви вчені.

Вих: - **Що знаходиться навколо нас, але ми його не бачимо?**
(Повітря)

- Підійдіть, будь ласка, до столу, візьміть віяло і помахайте ним перед собою .
- **Що ви відчуваєте?** (Повітря рухається і з'являється вітерець.)
- Спробуйте помахати віялом швидше. Відчуваєте, як вітер посилюється і стає прохолодно?
- Отже, давайте зробимо висновок .

Вітер – це рух повітря, що переміщується з різною силою та швидкістю.

Вих: - Ми з вами не раз спостерігали за вітром, яким він буває?
(легким, теплим, приємним, лагідним, свіжим, тихим; сильним, холодним, неприємним, колючим).

- На світі багато вітрів і у всіх них різні характери. Легкий, теплий вітерець любить гратися зі шторами на вікні, шарудить листячком,

скидає шишки з ялинки, приносить людям прохолоду, запах квітів, лісових ягід. В кінці літа вітер пахне дозріваючими фруктами, пшеницею. Люди дуже радіють такому вітру, відкривають вікна та двері. **Як можна лагідно назвати такий вітер? (Вітерець.)**

- Сильний вітер ламає гілки на деревах, зносить з будинків дахи, може навіть зірвати капелюх з голови і жбурнути його в калюжу. Вітер міг принести потрібний дощ в засуху, а міг згубити весь врожай. **А злий вітер як називають? (Вітрюган, вітрюганіще, вітрисько, вітрище).** Люди, спостерігаючи, склали **прикмети**, які допомагали передбачити погоду, давайте пригадаємо:

- Кіт шкрябає підлогу - на вітер і бурю.
- Небо ввечері червоне – буде вітер.
- Чайки скиглять – буде буря.
- Ворони і галки сідають на нижні гілки – до вітру.
- Висока крута веселка - на вітер, кругла і положиста на дощ.
- Червоний місяць – на вітер, блідий на – дощ.

про вітер складено багато казок, легенд, **приказок**:

- Без вітру й трава не шелестить.
- Вітру в полі не наздоженеш.
- Вітер без крил літає.

прислів'я:

Вітер кликати – дарма голос зривати.
Не море топить кораблі, а вітер.
Поганий той вітер, який добра не приносить.

Вих: - Силу вітру оцінюють синоптики. Це люди, які знають усе про погоду, навіть уміють її передбачати. По спеціальних приладах довідуються про наближення бурі чи хуртовини. Про це повідомляють людям по телебаченню, радіо, пишуть у газетах, щоб люди не виходили з будинків, не купались у морі, кораблі в таку погоду не виходять у море.

- **За якими ознаками ми можемо визначити, що надворі вітряно?** (на деревах гойдаються гілки, швидко плывуть хмари, на воді з'являються хвилі, за димом який стелиться з труби)

1 2 3

Слайди(дерево, хмари, море)

Вих: - Поставте перед собою долоні і подуйте на них. **Що ви відчули?** (Відповіді дітей) Ми відчули рух повітря він може бути сильним і слабким. Візьміть листочок і подуйте на нього легенько, а тепер сильно. **Що відбулося?** (Відповіді дітей) **А сам вітер ви побачили?** (Ні). Вітер побачити не можливо, він невидимий, але можемо відчути.

Слайд (дівчинка на вітру)

- Ось подивіться: ця дівчинка розвівши руки в сторони підняла обличчя до вітерця. **Як ви гадаєте, який вітер дме на неї?**(літній, лагідний, теплий, легенький, приємний) - А ви хочете відчувати такий вітерець? Підійдіть до мене, візьміть хустинки і станьте як ця дівчинка. (Вихователь вмикає вентилятор з теплим повітрям)

- **Що ви відчували?** (теплий вітерець, хустинка «розвивалася»)

Вих: Шановні вчені, ми з вами з'ясували, що вітер не можна побачити, але можна відчувати.

- **А чи можна почути голос вітру?**

Запис зі звуками вітру

- Люди часто прислухаються до його звуків, і в нашій мові існує багато влучних характеристик, які відтворюють голос вітру.

- **Назвіть, що ви почули?**

Шумить, свистить, гуде, реве, сопе, співає, тужить, плаче, ридає, виє.

- А зараз я вам пропоную погратися з вітром

Фізкультхвилинка

Налетів з-за лісу вітер -

І сердитий, і рвучкий.(діти махають руками у напрямку до себе)

Нахилив в садочку квіти, (присідають)

Розгойдав усі гілки. (встають, хитають піднятими вгору руками).

У вікно, у двері грюкнув. (тупають ногами, плескають в долоні)

Розстелив по хаті дим.(розводять руки в сторони)

Ми наввипередки з ним! (біжать на місці)

Вих: - Ми з вами з'ясували, що вітер буває лагідним і приємним, але він може бути і сильним, і грізним і дуже небезпечним. Подивіться на ці слайди

5 6 7

Слайди (буря, ураган, торнадо)

Бурі, урагани, торнадо - загрожують людям в усьому світі, вони все руйнують, так як з'являються зненацька. Але вчені слідкують, як і куди пересуваються ці вітри. Інформацію про це вони отримують із супутників.

Подивіться це відео.

Відео (буря)

Цей вітер називають бурєю. Буря – це сильний вітер зі зливою та грозою.

- Великі бурі ламають дерева, зносять дахи з будівель.

Вих: - Є ще вітер, який називають - ураганом. Ураган – це вітер надзвичайної сили, який спричиняє потужні шторми на морі. Ось подивіться на це відео.

Відео (шторм)

Сильний ураган називають торнадо, що означає «крутить».

Він вириває з корінням дерева, перевертає потяги та машини, рве дроти, пошкоджує мости й дороги, піднімає в повітря цеглу, уламки скла, шиферу. Торнадо - дуже небезпечний вітер.

Відео (торнадо)

Вих: - Ми дізналися про дуже небезпечні вітри, які завдають багато лиха. Люди вивчають їх особливості, дають імена, стежать за їхніми переміщеннями. Ніхто не може перешкодити вітру вільно гуляти по світу. В народі кажуть: «Немає перепони, крізь яку не пройшов вітер».

- Є ще небезпечні зимові вітри, подивіться на цей слайд.

8

Слайд (хуртовина)

Хуртовина (завірюха, віхола) – це випадання снігу із хмар при сильному вітрі.

Як ви гадаєте чим такі вітри небезпечні взимку?

(Взимку такі вітри дуже небезпечні для людини, бо через сильний вітер можна обморозити шкіру.)

Щоб шкода від вітру була найменшою, нам треба знати і дотримуватись правил безпеки.

Я вам пропоную скласти невеличку пам'ятку з правилами безпеки.

- Якщо ураган застав на вулиці, слід триматися подалі від дерев, не підходити до лінії електропередач, обходити повалені електричні стовпи, бо там можуть бути оголені дроти, заховатись у найближчому приміщенні, міцно триматись за дорослих.
- Давайте згадаємо назви небезпечних вітрів.

(Пропоную дитині, що вже вміє читати, взяти картки, на яких написано назви вітрів, прикріпити їх до портрету вітру та прочитати ці назви: буря, ураган, шторм, торнадо, хуртовина).

- **Вих:** - Шановні колеги ми з вами з'ясували, про шкоду яку може заподіяти вітер, а чи буває він корисним? (Відповіді дітей). Спробуємо разом розібратися. Подивіться на ці слайди

9

10

11

Слайд (повітряний змії, флюгер, млин)

- **Що ви бачите? Що в них спільного?**

- Так, усі вони рухаються силою вітру. Без вітру не піднявся б у небо повітряний змії, не працював би млин, флюгер не показував би напрямок вітру.

Не провітрювалися б приміщення, у них залишалися б неприємні запахи; звірі не знали б з якого боку насувається небезпека, адже завдяки доброму нюхові вони здалеку відчувають запахи, які приносить саме вітер; вітер постійно несе зіпсоване повітря, а замість нього приносить чисте повітря лісів та полів.

Своїм ніжним диханням теплі вітри пробуджують природу від зимового сну, влітку зменшують спеку, приносять хмарки з дощем,

- **Яка ще користь від вітру?** Подивіться на слайд.

12

Слайд (кульбабка)

Вітер опилує рослини, розносить насіння кульбаби та інших рослин. Зараз підійдіть до столу, візьміть тарілочку з насінням, роздивіться його.

- **Яким рослинам воно належить?** (кульбабці, клену, чорнобривцям)

- **Чому це насіння розноситься найкраще?** (В насінні є начебто свої парашутики). Спробуємо перетворитися на вітер і «рознести» насіння (діти дмухають на насіння).

- **А якби вітру не було, де б упало насіння з рослини?** (Насінинки упали б поряд, і всім не вистачило б місця прорости.)

Вих: - **А чи знаєте ви, що за принципом дії вітру працюють деякі побутові прилади?** Подивіться на прилади назвіть їх (фен, вентилятор, пилосос, кондиціонер)

Давайте проведемо дослід з вентилятором, який з цих предметів: пір'їнка, папір, картон, іграшка, камінці – підніметься в повітря першим. Чому? Давайте перевіримо.

Вих:

- Шановні «вчені», ми сьогодні з вами дуже багато дізналися про дивовижний світ вітру, відкрили багато секретів в нашій лабораторії. Давайте разом згадаємо і заповнимо таблицю тих відкриттів, про які ми сьогодні довідалися. У кожного на столі знаходиться таблиця, хто бажає допомогти мені біля дошки.

- Яким числом позначений вітрячок? 7

- Що знаходиться ліворуч від вентилятора? 9

- Яка картинка розташована над деревом? 4

- Між якими картинками розміщений дим? (між 5 і 7)

- Накрийте великим жовтим трикутником вітер, який буває тільки взимку .2

- Накрийте червоними кружечками об'єкти, які підказують напрямок вітру.3,5,6,8

- Позначте маленькими синіми квадратиками предмети, які охолоджують повітря в приміщенні.1,10

- Назвіть номери предметів, які захищають людину в негоду. 9,12

- Назвіть номери предметів, за допомогою яких можна гратися з повітрям.4,7,3.

- Накрийте чорним маленьким кружечком назви небезпечних вітрів .2,11,13, 15.

- На що схоже насіння кульбабки?(14)

- В нижньому правому квадратіку оцініть наші досягнення.

Пропоную відправити наші дослідження для ознайомлення іншим вченим .

-А ще у мене до вас є прохання: коли дізнаєтесь щось цікаве та нове про вітер обов'язково розкажіть мені та всім дітям у групі.

- Я бажаю вам і всім дорослим, щоб вітер приносив вам тільки користь, приємні відчуття і веселий настрій .